

Ajuntament de Manresa

DESCRIPCIÓ DEL FONS DE L'AJUNTAMENT DE MANRESA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMMAN 01

Nivell de descripció

Fons

Títol

Ajuntament de Manresa (Títol formal)

Dates

1901 – 2015

Volum i suport

1.002 metres lineals, paper.

1.160 cintes de casset

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ajuntament de Manresa

Història del productor

El nom de Manresa apareix documentat per primera vegada l'any 889. A partir de mitjans del s. X hom ja troba referències al comtat de Manresa, un comtat sense

comtes que responia una finalitat militar i de repoblació: les terres centrals havien esdevingut pràcticament despoblades a causa dels enfrontaments amb els musulmans de Lleida. A la primera meitat del segle XIV, Manresa visqué una època daurada en els àmbits demogràfic, econòmic i urbanístic, amb obres religioses i civils tan importants com la Seu, l'església del Carme, el Pont Nou o la Sèquia. Alguns historiadors han xifrat la població de Manresa a la segona meitat de segle XIV en uns 3.000 habitants.

Els segles posteriors foren d'un creixement lent, seguint la tendència general de Catalunya que va entrar en una etapa de decadència respecte a altres terres peninsulars. Guerres civils, epidèmies, problemes dinàstics... Hom destacaria, com a un fet que posteriorment tindria una forta transcendència, l'estada a Manresa de Sant Ignasi de Loiola els anys 1522-23.

L'esplendor de la ciutat com a tal es recuperaria al segle XIX. Després d'uns inicis de centúria marcats per la Guerra del Francès, en que Manresa hi tingué un paper destacat (crema del paper segellat i batalla del Bruc, 1808), la ciutat va aconseguir consolidar-se com un dels centres industrials tèxtils més importants de Catalunya. La ciutat es va eixamplar ràpidament al voltant de les carreteres de Vic i de Cardona, i també del nou Passeig de Pere III. L'any 1892, l'Assemblea Catalanista aprovà al saló de sessions de l'Ajuntament les Bases de Manresa, primera plasmació escrita dels objectius polítics del catalanisme.

Els primers anys del segle XX van viure un fort creixement de la mobilització política i social a la ciutat. Durant el breu període de la segona república (1931-36), es van construir importants obres públiques de caire sanitari, educatiu i cultural. Després de la guerra civil, la ciutat va viure uns anys difícils però va reprendre el camí del creixement econòmic i va entrar en una llarga fase d'expansió urbanística, causada en gran part per l'afluència d'immigrants del sud d'Espanya. A partir de 1979, els ajuntaments democràtics han treballat per embellir la ciutat i dotar-la dels equipaments públics necessaris. L'any 1989 Manresa va celebrar el mil·lenni de la seva existència com a ciutat, una llarga i densa experiència històrica que determina el seu tarannà i li permet encarar el futur amb confiança.

Història arxivística

L'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Manresa té el seu origen en l'Arxiu Històric de la Ciutat de Manresa, un arxiu de titularitat municipal.

A l'any 1882 Leonci Soler i March (Manresa, 6 de desembre de 1858 – 24 d'agost de 1932) va ser nomenat arxiver municipal de Manresa "atendiendo a la aptitud demostrada en escritos públicos y a las recomendables circunstancias que en el concurren".

Llicenciat en dret el 21 de novembre de 1881, en l'especialitat de Dret civil i canònic, Soler i March exercí d'advocat al mateix temps que s'iniciava en el món de la investigació i els arxius cursant els estudis de l'Escola Superior de Diplomática de Madrid, que finalitzà el curs 1884-1885.

Va ser nomenat cronista oficial de la ciutat el 1896 a causa de la seva "constante laboriosidad y conocimientos históricos", segons l'alcalde de l'època, i és considerat el primer arxiver del municipi manresà, ocupant el càrrec des del 1882 fins a l'any 1932, si bé ja havia començat a classificar l'arxiu municipal des de l'any 1879.

El 20 de març de 1880, juntament amb Oleguer Miró, Ramon Serra i Josep Herp, prengueren l'acord de crear unes noves instal·lacions per l'arxiu històric en locals dignes i més avinents;

La tasca de Soler i March al capdavant de l'Arxiu Municipal de Manresa va ser fonamental, ja que mostrà la necessitat que els documents que eren part de la història de la ciutat tinguessin un tractament i una cura adients.

El 1883 organitzà l'arxiu i el convertí en exemple i model del que haurien de ser aquestes institucions municipals.

Preocupat pel tema de la formació del personal que ha de ser al capdavant dels arxius, insistí també sobre l'interès i la necessitat que hi hagi persones capacitades i ben ensinistrades per tenir-ne cura.

Amb motiu del seu casament a l'any 1887 va viure algunes temporades fora de Manresa i demanà a l'Ajuntament continuar com a arxiver municipal de la ciutat,

sense cobrar, fet que la corporació va acceptar i nomenant arxiver suplent a Domingo Malagarriga. Les seves anades i vingudes a Manresa li van impedir una dedicació constant a l'Arxiu motiu pel qual comptà també amb un auxiliar, suplent i successor, el Sr. Joaquim Sarret i Arbós.

Joaquim Sarret i Arbós (1853-1935) fou arxiver, historiador i cantor manresà. Fou nomenat Arxiver Auxiliar de Manresa el 1896, quedant per a Leonci Soler i March els títols d'Arxiver honorari i cronista de la ciutat. La dedicació a la política i la posterior mort de Soler i March foren els esdeveniments que acabaren portant a Sarret i Arbós a ser l'Arxiver municipal.

El 1917 l'Institut d'Estudis Catalans li atorgà un premi per l'ordenació i classificació de l'Arxiu.

Acadèmic de les Bones Lletres de Barcelona, Acadèmic de la Llengua Catalana i acadèmic de Belles Arts de San Fernando de Madrid, l'any 1933 fou nomenat Degà dels Arxivers de Catalunya.

El va succeir Josep Maria Gasol i Almendros (Manresa,1924). Sacerdot, historiador, catedràtic en arqueologia cristiana, arxiver de l'Arxiu Històric de Manresa i cronista oficial de la ciutat, és autor de diverses obres, guies i articles històrics i arqueològics de caràcter preferentment manresà. Va rebre la Creu de Sant Jordi el 1991, el Premi Bages de Cultura el 1995 i la Medalla de la ciutat de Manresa el 1998.

L'any 1981, es va donar un nou impuls l'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Manresa amb la creació de la plaça d'arxiver/a i el nomenament la senyora Rosa Maria Immaculada Comes Bosch com a arxivera el mes de novembre del mateix any.

Ubicat a les golfes de la Casa Consistorial, després d'un temps sense haver rebut massa atencions, la recuperació de l'Arxiu va partir de la ordenació d'un magatzem ple de papers on s'amuntegava la documentació juntament amb altres materials i objectes. Després d'una primera etapa d'identificació del fons documental, es va passar a la segona etapa de classificació.

L'any 1986 es va traslladar l'Arxiu a les dependències actuals al soterrani de l'edifici municipal de la Plaça major numero 5.

Dades sobre l'ingrés

A partir de la finalització del procés de reorganització de l'Arxiu els nous ingressos es fan mitjançant el sistema de transferències pel qual les diferents unitats productores trameten la documentació semiactiva i inactiva a l'Arxiu. De totes les transferències en queda constància al Registre de Transferències.

Prèviament no existia un registre o procediment establert, de tal manera que les noves incorporacions s'anaven afegint al fons sense deixar constància del seu ingrés.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons documental custodiat a l'Arxiu Municipal data des de l'any 1901 fins al 2015 i està format per la documentació generada per la materialització de les competències, funcions i activitats de l'administració municipal de Manresa.

La documentació correspon, per tant, a l'època contemporània. Acredita els drets i els deures dels ciutadans i de l'Ajuntament i permet conèixer, analitzar i estudiar aspectes de la història de la ciutat. Constitueix part la memòria de la ciutat i molts dels seus documents integren o passaran a integrar, el patrimoni documental de Catalunya.

Sistema d'organització

El fons es classifica a partir d'un quadre de classificació orgànic funcional que representa, en els seus nivells superiors, les funcions i activitats de l'Ajuntament i agrupa, en sèries, la documentació generada a partir del desenvolupament dels seus procediments administratius, ordenada cronològicament en la seva majoria, si bé per a casos concrets, es pot utilitzar algun altre criteri (p. ex. alfabètic).

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Tots els documents son de titularitat pública i, per tant, estan sotmesos a la normativa d'avaluació, sobre la base de la qual se'n determina la conservació, per raó del valor cultural, informatiu o jurídic, o bé l'eliminació.

S'apliquen les Taules d'Avaluació Documental realitzades per la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental i publicades al DOGC per la Conselleria de Cultura.

Incrementes

El fons es va incrementant amb noves transferències segons el Reglament d'Arxiu

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

D'acord amb la normativa sobre accés a la documentació, que estableix el reconeixement del dret d'accés als documents públics a tota persona, el fons és de lliure accés, llevat de la reserva que es pugui derivar de la legislació aplicable a les diferents sèries documentals, per la protecció de dades personals, o dades considerades sensibles d'especial protecció.

L'accés es fa garantint el respecte a les dades que afecten la intimitat de les persones i a la propietat intel·lectual. S'estableix el criteri de l'antiguitat de 50 anys

Llengües

Català i castellà.

Instruments de descripció

S'ha fet la fitxa del fons segons model NODAC i existeix una base de dades que recull el catàleg de la documentació, Per altra banda, la incorporació de criteris de gestió documental a les oficines de gestió, permet també disposar d'inventaris de la documentació en tràmit.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

S'ha transferit a l'Arxiu Comarcal del Bages la documentació inactiva de conservació permanent i valor històric, així el seu fons de l'ajuntament de Manresa comprèn documentació dels anys 1020-2013

ÀREA DE NOTES

Notes

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Immaculada Comes Bosch, febrer de 2015.

Fonts

Biblioteca auxiliar de l'Arxiu i la mateixa unitat de descripció.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.